

Anàlisi crítica dels *topoi* en el discurs polític: la representació de l'estructura de l'Estat a les Corts Valencianes

Diamar Ferrer García
diamarferrer@hotmail.es

I. Resum

En aquest estudi analitzem les manifestacions ideològiques en els discursos d'investidura referents a l'estructura política Estatal. Concretament, analitzem com es difon la ideologia per mitjà de tries lingüístiques emprades de manera manipulativa pels representants de cada grup parlamentari. L'estudi mostra a la societat l'instrumentari lingüístic emprat per manipular els discursos. L'objectiu d'aquest és demostrar que, a partir de les tries lingüístiques, la ideologia de cada grup parlamentari coneix una representació determinada de l'espai social i les possibilitats de projecció futura al llarg dels discursos d'investidura.

Per aconseguir justificar el nostre objectiu, hem definit preguntes de recerca que plantegen el següent: quins *topoi* incorporen l'imaginari col·lectiu que manifesta la idea de submissió a estructures estatals en els discursos parlamentaris? Hi ha discursos que entenen la Comunitat Valenciana com un espai polític propi? Quins *topoi* transmeten aquesta idea? Aquestes preguntes fomenten la nostra hipòtesi, la qual exposa que, quan l'orador és d'un partit d'ideologia conservadora, els *topoi* referits a la Comunitat Valenciana, presents en els discursos d'investidura de les Corts Valencianes, mostren submissió a l'estructura estatal, mentre que, quan l'orador pertany a un partit progressista, aquesta submissió no és present.

Per demostrar aquesta hipòtesi hem delimitat el nostre corpus als discursos d'investidura compresos entre la Legislatura I (1983) i la Legislatura IX (2015). Per a l'anàlisi d'aquest textos hem seguit els fonaments teòrics de l'anàlisi crítica del discurs i ens hem basat en l'anàlisi de *topoi*. A partir de la delimitació de dos *topoi* referits a la hipòtesi plantejada, hem buscat quines eren les tries lingüístiques que feien referència a cada *topos* i hem establert un model d'anàlisi agrupant aquests elements lingüístics en etiquetes. A partir d'aquest model hem codificat els textos per obtenir-ne dades rigoroses.

Paraules clau: *topoi*, anàlisi crítica del discurs, discursos d'investidura, Corts Valencianes, ideologia.

II. Introducció

En aquest estudi tractem *topoi* en els discursos parlamentaris de les Corts Valencianes. Per *topoi* entenem tots els elements lingüístics que justifiquen, de manera implícita, la línia argumental dels discursos. La investigació se centra en l'estudi de les manifestacions ideològiques i de poder presents en els discursos d'investidura. Més concretament, analitzem com difon el llenguatge una ideologia a

través de les tries, conscients o no, dels oradors, els quals utilitzen l'instrumentari lingüístic de forma manipulativa. L'estudi permet visibilitzar davant la societat quins són els elements lingüístics més emprats en la manipulació dels discursos.

Per estudiar les manifestacions ideològiques i de poder presents en els discursos, delimitem el corpus d'aquest estudi als discursos d'investidura del president de la Generalitat compresos entre la primera legislatura (1983) i la legislatura actual (2015) i apliquem l'anàlisi crítica del discurs com a fonament teòric de l'estudi. Hi fem mètodes quantitius, ja que aquests persegueixen la descripció d'allò que ocorre en la realitat social i se centren en la construcció d'un coneixement objectiu. A més, apliquem un paradigma crític, perquè estan dissenyats per a oferir respostes als problemes i millorar o canviar les pràctiques socials.

Així mateix, utilitzem l'anàlisi de *topoi* com a metodologia, ja que a partir de la relació i comparació de distints *topoi* trobats en els discursos podem aprofundir en la recerca d'elements lingüístics referents a l'estructura política estatal i els polisistemes. També es delimita una sèrie d'elements lingüístics, agrupats en termes que funcionen com a etiquetes (codis) per identificar-los en l'anàlisi, els quals fan referència a cada *topos*. Així, s'estableix un model d'anàlisi aplicable a tots els discursos.

III. Fonaments teòrics

3.1. Concepte de *discurs*

Per introduir l'anàlisi crítica del discurs, el fonament teòric principal d'aquest estudi, definirem prèviament els conceptes bàsics de *discurs* i *ideologia*. El terme *discurs* designa l'ús de la llengua en les activitats comunicatives i constitueix l'objecte d'estudi de l'anàlisi de textos (tant orals com escrits), el qual s'efectua en diversos nivells, des dels esdeveniments comunicatius que es donen en els distints àmbits socials fins als enunciats successius que produeixen aquests esdeveniments (Calsamiglia i Tusón, 1999: 15-17).

En l'anàlisi de discursos es tenen en compte tant les formes lingüístiques que adopta una actuació comunicativa com els factors del context en què es realitzen, perquè aquestes formes lingüístiques són les que permeten donar raó al sentit que transmet el discurs en cada ocasió d'ús, a la funció que compleixen i a les normes i convencions socials i culturals que regulen (Escandell, 1996: 17-20). A més, els components paralingüístics i extralingüístics exerceixen també un paper important en el discurs. La dimensió social del discurs és així mateix fonamental: les situacions comunicatives, les institucions i les estructures socials donen forma al discurs, però al

mateix temps són conformades per la pràctica discursiva (Escandell, 1996: 22-24).

En l'anàlisi dels discursos, la conversació és el punt central de l'estudi. Així, s'ha identificat anàlisi del discurs amb anàlisi de la conversa, i s'ha reservat el terme de *discurs* per a produccions orals i el de *text* per a les produccions escrites. Això no obstant, l'objecte d'estudi de l'anàlisi del discurs ha convergit amb el de la lingüística del text, el qual es fa sobre produccions escrites. Així doncs, *discurs* fa referència tant a les produccions escrites com a les orals en aquest tipus d'anàlisi (Fairclough, 2003: 174).

3.2. Concepte d'*ideologia*

L'anàlisi crítica del discurs no es pot dissociar del concepte d'*ideologia*, que es materialitza lingüísticament en el discurs.

Les ideologies consisteixen en representacions socials que defineixen la identitat col·lectiva d'un grup, és a dir, les creences compartides sobre les condicions fonamentals i les maneres d'existència. Els diferents tipus d'ideologies es defineixen segons els grups que les creen i adopten, com poden ser els moviments socials o partits polítics (van Dijk, 2005: 10).

Cal destacar que les ideologies no són meres creences socialment compartides, com el coneixement sociocultural o les actituds socials, sinó que el terme se circumscriu a creences axiomàtiques que controlen i organitzen altres creences socialment compartides (van Dijk, 2005: 10).

A més, com a fonament sociocognitiu de grups socials, les ideologies s'adquireixen gradualment i canvien segons els períodes històrics, depenent del grup en què s'emmarquen. Aquestes poden ser desenvolupades pels membres d'un grup, però de la mateixa manera poden desintegrar-se gradualment (van Dijk, 2005: 10). També, els partits polítics tracten d'adaptar-se a les circumstàncies cognitives i contextuals que emmarquen una ideologia per poder complir la seua comesa: aconseguir votants.

En aquest estudi hem tingut en compte elements que afecten la ideologia, com és el context (temps i espai), el contingut dels discursos (significat), les creences comunes de la societat que interpreta els discursos (fent èmfasi en les pressuposicions que en podien sortir), els processos estratègics utilitzats en els discursos i la intencionalitat de l'orador (van Dijk, 2005: 16, 18, 20, 21, 25) per trobar quina seria la interpretació que en podria fer el receptor.

3.3. Anàlisi crítica del discurs

3.3.1. Definició

El marc teòric a partir del qual hem realitzat l'estudi és l'anàlisi crítica del discurs (ACD), definida com un tipus d'investigació analítica del discurs en què s'estudia com es promulguen i reproduïxen les formes de dominació, creació i reproducció de desigualtats i usos abusius de poder a través de textos (orals o escrits) emmarcats en un context polític i social concret (van Dijk, 1999: 23).

3.3.2. Característiques

Encara que l'ACD està basada principalment en teories lingüístiques anteriors, com per exemple la teoria crítica de l'Escola de Frankfurt (van Dijk, 1999: 23) o la teoria sociolingüística i gramàtica de Chomsky (Wodak, 2007: s.p.), el que diferencia aquesta anàlisi de les anteriors és la inclusió del context com a part fonamental dintre de l'anàlisi del contingut lingüístic (Fairclough, 1989: 111, 116). Així, l'anàlisi crítica del discurs tracta sobretot la dimensió discursiva de l'abús de poder (van Dijk, 1994: 7) i se centra especialment en l'anàlisi del contingut, deixant enrere les pràctiques analítiques anteriors en què el centre de l'estudi era l'enfocament lingüístic (vid. infra, 3.3.3.3.)

L'ACD no sols se centra en què és el que es manifesta en els textos, sinó en el que es palesa en els processos i les estructures socials que els produeixen (Wodak, 2002: 12). Dintre d'aquests processos i estructures, les persones (o grups de persones), enteses com a subjectes marcats sociohistòricament (costums, valors, temps i espai), creen significats en la interacció amb el text (Wodak, 2002: 12). L'ACD també considera que s'han de tenir en compte les pràctiques discursives (canvis), la intertextualitat i la interdiscursivitat com a factors que afecten la interpretació d'un text (Wodak, 2002: 12).

3.3.2.1. Principis bàsics

Wodak (2002: 14-15) proposa 10 principis bàsics de l'ACD:

1. Es tracta d'un enfocament interdisciplinari, és a dir, no sols té en compte una única disciplina.
2. Utilitza un enfocament orientat al problema (la manipulació, en aquest cas), on l'interés rau en els problemes socials i no en els elements lingüístics, la qual cosa determina la natura de les conclusions possibles.

3. No hi ha cap teoria o metodologia concreta aplicable a tots els estudis, sinó que aquestes es tria i s'adapta dependent del problema que es tracte.
4. L'estudi sempre té un tema de treball (relacionat amb estructures de poder, domini i submissió) i una població definides.
5. Es tracta d'un estudi abductiu, és a dir, es troba en constant moviment i permet la redefinició del disseny de recerca.
6. Abasta gèneres i espais múltiples.
7. Té en compte el context històric, a partir del qual analitza els canvis socials.
8. Les categories i ferramentes es defineixen tenint en compte els punts anteriors junt amb el problema d'investigació. Per tant, construeix l'instrumentari *ad hoc*.
9. Les grans teories poden servir com a fonaments (bases), per a així emmarcar els distints enfocaments d'un estudi.
10. Se centra en la pràctica i l'aplicació posterior, per poder compartir els resultats dels estudis en un intent de canviar les pràctiques discursives i socials (evitar manipulació).

3.3.2.2. Metodologia i teoria

Seguint Wodak, aquest tipus d'anàlisi no compta amb cap metodologia ni teoria definides i comunes per a totes les investigacions, sinó que combina distints mètodes lingüístics i perspectives socials crítiques. Així doncs, cada estudi té una posició teòrica pròpia a partir de la combinació de metodologies i mètodes específics (l'anàlisi de *topoi* en el cas d'aquest estudi) (Wodak, 2007: s.p.).

3.3.3. Ideologia i interpretació

L'ACD és una forma d'estudi útil per a comprendre els mecanismes de poder en la societat. Amb l'anàlisi de formes lingüístiques és possible descobrir les estructures i estratègies de la legitimació del poder, així com els processos i les estructures que utilitza aquest (van Dijk, 1994: 10).

Allò que diferencia l'ACD d'altres tipus d'anàlisi de discursos és que en aquesta també es té en compte la interpretació que es fa dels discursos, és a dir, què és el que arriba al receptor. L'ACD estudia la interpretació del contingut del discurs a partir dels aspectes cognitius, dels socials i de les tries lingüístiques. Aquests aspectes, com veurem a continuació, estan relacionats entre si i afecten en major o menor mesura la comprensió del discurs (Fairclough, 1989: 142, 146, 150; Wodak, 2006: 182).

Atès que la interpretació d'un discurs depèn dels valors i la identificació dels participants amb un grup social i cultural,

enfocarem l'explicació dels tres aspectes a partir de la ideologia, ja que és l'eix que permet unificar i modificar les relacions que s'estableixen entre aquests tres.

3.3.3.1. Aspectes cognitius

L'orador emprà la ideologia per a modificar el context situacional, és a dir, totes les circumstàncies en què ens basem per a entendre el contingut d'un discurs. L'orador també apel·la al coneixement comú, ja que tant l'orador com els receptors tenen una sèrie de pressuposicions (assumpcions prèvies enteses com a veritats) que canvien la manera d'interpretar el discurs (Fairclough, 1989: 146-149). Aquestes pressuposicions també estan determinades per les experiències prèvies de cada persona i el temps i l'espai en què es desenvolupen els discursos (van Dijk, 1984: 55, 84, 149) i poden donar com a resultat el rebuig (fals) o l'acceptació (vertader) del contingut del discurs. A més, es veuen afectades pel tema, l'organització i el marc del discurs (Fairclough, 1989: 146-149).

3.3.3.2. Aspectes socials

En segon lloc, la ideologia també modifica l'ordre social, determinat pels mateixos participants (orador i receptors) (van Dijk, 1984: 13-23; Fairclough, 1989: 150-154; Wodak, 2006: 181-182). Aquest també està determinat per aspectes com la història, la qual afecta el discurs segons el temps i l'espai en què es realitza, i pels aspectes que afecten els participants que hem comentat en el punt anterior (Fairclough, 1989: 150-154). Aquesta modificació dels aspectes socials és omniscient, ja que l'orador utilitza la ideologia per a alterar aspectes lingüístics o per a apel·lar al context, però mai no afecta directament aspectes socials.

3.3.3.3. Tries lingüístiques

Per últim, l'orador tria elements lingüístics segons la ideologia que vol transmetre. L'orador també té en compte els aspectes cognitius i socials comentats a l'hora de fer aquesta tria d'elements lingüístics (Fairclough, 1989: 119-137, 143-144, 155-160). Els oradors (en el cas d'aquest estudi, polítics) modifiquen la interpretació que fan els receptors dels discursos mitjançant elements lingüístics com el vocabulari, la gramàtica o la sintaxi (Fairclough, 1989).

Quant a recursos gramaticals s'utilitzen metàfores, reiteracions o sinonímies (Fairclough, 1989: 119-137; Fairclough, 2003: 502-505; Wodak, 2006: 180-184). També, sovint, es modifica l'ordre del discurs o la tria dels gèneres i estils; modificacions que afecten la dimensió semiòtica del discurs (com estudia l'enfocament cognitiu)

(Fairclough, 1989: 119-137; Fairclough, 2003: 502-505, van Dijk, 1994: 5859). D'aquesta manera, trobem que una mateixa paraula pot implicar diferents significats depenent del discurs en què es trobe, qui l'oralitze, a qui està destinada, amb quina finalitat s'ha utilitzat i de quina manera s'ha fet (Wodak, 2002: 15-22).

3.3.4. Manipulació

Així doncs, veiem que la ideologia s'utilitza tant en la producció dels discursos com en la interpretació d'aquests, per tal d'imposar una dominació (poder), en aquest cas per part d'un partit polític. La ideologia és capaç de modificar la comprensió d'un discurs a partir de la manipulació d'aspectes socials, cognitius i tries lingüístiques, perquè es troba al centre de l'esquema que els relaciona. Per aquest motiu, la política, conscient del poder que exerceix la llengua, utilitza aquesta com a eina de manipulació en els discursos parlamentaris, ja que la finalitat dels polítics és aconseguir audiència (Fuentes, 2009: 173-174), és a dir, votants, per a acumular poder i exercir dominació sobre una societat (Fairclough, 2003: 502-505).

És en aquest punt on l'ACD entra en acció per mostrar a la resta de participants, que no són conscients d'aquesta manipulació, les pràctiques utilitzades per a modificar la seua ideologia i aconseguir, d'aquesta manera, un domini sobre altres membres de la societat.

IV. Objecte d'estudi i objectius

L'objecte a partir del qual s'ha elaborat aquesta investigació és la ideologia en els discursos de les Corts Valencianes que hi ha en la representació de la posició política de la Comunitat respecte de l'Estat. Concretament, la ideologia en els discursos d'investidura des de la primera legislatura (1983) fins a l'actual, la novena (2015), un total de tretze sessions d'investidura, ja que en la cinquena i vuitena legislatura hi va haver un canvi de govern a mitjan període legislatiu i en la segona i tercera necessitaren dues sessions per investidura. En l'estudi analitzem els discursos dels candidats a president. A més, en les legislatures en què els resultats de les votacions donaven una majoria absoluta a un partit, també hem estudiat les intervencions d'un dels representants de cada partit, per poder tenir suficient material per comparar.

Hem establert un objectiu general: demostrar que, a partir de la tria lingüística, la ideologia és present al llarg de tot el discurs parlamentari i crea modificacions en la societat.

I tres objectius específics: (1) analitzar els elements lingüístics que determinen la ideologia dels discursos parlamentaris; (2) crear un esquema d'elements lingüístics referents a *topoi* que es puga

aplicar a tots els discursos parlamentaris establerts com a corpus, i (3) demostrar, a partir dels resultats de l'anàlisi, que la ideologia marcada en cada discurs parlamentari determina les estructures de poder.

4.1. Preguntes de recerca

Per poder formular la hipòtesi de l'estudi, hem plantejat les preguntes de recerca següents:

1. Com es manifesta la idea de submissió a estructures estatals en els discursos parlamentaris? Hi ha *topoi* que incorporen l'imaginari col·lectiu d'idea de submissió? En quins aspectes?
2. Hi ha discursos que entenguen la Comunitat Valenciana com un espai polític propi? Quins *topoi* transmeten aquesta idea?

4.2. Hipòtesi

En aquest estudi hem formulat d'una hipòtesi *ex ante* doble resultat de les preguntes d'investigació especificades. Aquesta planteja que: (a) quan el partit (o partits) dominant en sistemes com les Corts Valencianes és d'ideologia conservadora, els *topoi* referits a la Comunitat Valenciana mostren submissió a estructures institucionals com l'Estat. Per contra, (b) quan el partit (o partits) dominant en sistemes com les Corts Valencianes defèn una ideologia progressista, els *topoi* referits a la Comunitat Valenciana mostren menys submissió a estructures institucionals com l'Estat.

V. Material i mètode d'anàlisi

5.1. Anàlisi de *topoi*

La metodologia utilitzada en aquest estudi es basa en l'anàlisi de *topoi*, el qual planteja que el significat dels discursos no és una realitat objectiva, sinó una convenció que depèn de les circumstàncies que l'envolten, així com també de l'orador i del receptor. Així, la interpretació d'un discurs és el resultat de la interacció del receptor i la seua ment amb els continguts d'aquest. Un discurs no fa referència directa a entitats objectives, sinó que és el punt de partida per a la creació d'espais mentals (interpretacions), els quals estan subjectes a canvis constants (Carbonell i Cortés, 2012: 23).

Per aquest motiu, la metodologia utilitzada en l'anàlisi d'aquest estudi és l'anàlisi de *topoi*, a partir de la qual veurem quina repercussió tenen els discursos polítics en les persones.

5.1.1. Definició

L'anàlisi de *topoi* va ser impulsat per Maas, el qual basa el seu treball en Foucault (Burroughs, 2015: 485). Maas reconeix el poder dels discursos i la complexitat involucrada en la producció i disseminació d'aquests (Wodak i Meyer, 2001: 4). Aquest tipus d'anàlisi pretén identificar esquemes d'argumentació discursiva i esquemes de pensament que es troben en un discurs, ja que inclouen referències de «sentit comú», les quals determinen i construeixen la coherència dels arguments d'un discurs (Carbonell, 2012: 36) i pertanyen al coneixement col·lectiu que comparteix un grup de persones dintre d'una mateixa societat i cultura. Apel·lant al coneixement comú de les persones, els *topoi* afavoreixen la difusió de la ideologia que vol transmetre l'orador, considerada la dominant en el grup (Burroughs, 2015).

En l'anàlisi crítica del discurs (ACD) s'han desenvolupat els *topoi* de caràcter justificatiu dels arguments (van Dijk, 2001); els *topoi* es descriuen com connectors d'arguments que fan referència al coneixement previ del receptor. Segons Wodak i Meyer (2001), l'anàlisi de *topoi* és una manera de descobrir les premisses ocultes d'un argument (Wodak, i Meyer, 2001: 74):

Within argumentation theory, 'topoi' or 'loci' can be described as parts of argumentation which belong to the obligatory, either explicit or inferable premises. They are the content-related warrants or 'conclusion rules' which connect the argument or arguments with the conclusion, the claim. As such, they justify the transition from the argument or arguments to the conclusion.¹

A partir d'aquesta cita, entenem que un *topos* és (1) allò que justifica la línia argumental, de manera implícita generalment, ja que es troba fixat en una doxa comuna dintre d'una societat concreta. A més, (2) els *topoi* s'entenen com a normes d'inferència, és a dir, es troben més lligats a conceptes que no a paraules, ja que un mateix *topos* pot explicar-se de distintes maneres (Grue, 2011: 115) i veure's des de diferents punts de vista.

Així doncs, l'anàlisi de *topoi* és un mètode per a explicar les justificacions que uneixen els conceptes generals amb els específics per a crear un concepte abstracte o un model en un domini més concret (Grue, 2011: 115). Apel·lant a la doxa (o coneixement comú

1. Traducció de l'autora: En la teoria de l'argumentació, els *topoi* (o *loci*) poden explicar-se com les parts d'un argument que pertanyen a les premisses obligatòries, tant implícites com explícites. Són les ordres relacionades amb el contingut o les 'regles de conclusió' que connecten l'argument o arguments amb la conclusió, amb la interpretació. D'aquesta manera, actuen com a elements de transició entre un argument o arguments i la interpretació que en fan les persones (Wodak i Meyer, 2001: 74).

del receptor), els *topoi* enforteixen un argument (alineat amb els interessos de l'orador) i suggereixen la interpretació dominant en el context comunicatiu (Grue, 2011: 116).

La manipulació d'aquests *topoi* pot modificar la construcció social establerta, ja que la identitat social que comparteixen l'orador i el receptor es transmet en el discurs, (Carbonell, 2012: 27) i els oradors la utilitzen per a modificar-ne la interpretació.

Com veiem, els *topoi* es fan servir com a ferramenta de posicionament. Segons Carbonell (2012: 34), els *topoi* normalment s'utilitzen com a sinònim de *frame* (marc), ja que es troben lligats a un valor (es pot crear una escala a partir de la seua identificació i agrupació) i utilitzen el llenguatge com a acció social.

La noció de *topos* és fonamental per a la teoria de l'argumentació, ja que el discurs està format per una successió d'arguments, on un argument segueix l'altre com una successió de segments que es justifiquen fins arribar a una conclusió (interpretació) (Carbonell, 2012: 34).

Podem apreciar *topoi* a partir de l'ordre de l'oració (van Dijk, 2003: 160), el lèxic, la fraseologia (categoritzada en positiva o negativa, segons allò que vol transmetre l'orador), els adverbis, l'ús de verbs modals, l'ús d'adjectius, la macroestructura i el context, entre d'altres (Carbonell, 2012: 30-32).

5.1.2. Delimitació

Dintre dels discursos de les Corts Valencianes trobem gran varietat de *topoi*. Tots estan relacionats entre si i generalment es repeteixen en gran part dels discursos independentment de la ideologia de l'orador, ja que tots es basen en els coneixements de la mateixa societat. Els *topoi* promouen nocions diferents segons la ideologia que l'orador defensa. Per a aquest estudi hem delimitat dos *topoi* centrats en l'estructura política estatal:

Topos 1 (T1): Reclam d'autogovern.

Topos 2 (T2): Defensa d'autonomia dintre de l'Estat.

5.1.3. Mètode d'anàlisi

Per aplicar l'anàlisi de *topoi* a aquest estudi hem buscat la materialització dels *topoi* en elements lingüístics. Després de la lectura de tots els discursos, hem decidit utilitzar els elements lingüístics més freqüents i significatius agrupats sota l'etiqueta d'un terme.

Dintre d'aquests etiquetes no trobem únicament substantius, sinó també fraseologia, conjunts de substantiu i adjectiu, derivacions, sintagmes, etc. Hem descartat tots aquells termes que, encara que estigueren relacionats amb la classificació etiquetada, no eren rellevants per a la nostra anàlisi. A més, hi hem afegit un tercer

apartat, posicionament intermedi, per a incloure tots aquells elements lingüístics que estaven inclosos dintre de *topos* 1 o 2 però que en aquest cas, segons el context que els delimitava, no feien referència a cap dels dos.

Amb aquesta classificació determinem quin *topoi* és el predominant en cada ideologia. Trobem, doncs, la mateixa etiqueta en més d'una classificació, ja que hem etiquetat les manifestacions lingüístiques depenent del context i els elements dels quals van acompanyades, pel que un mateix element lingüístic pot fer referència al *topos* 1, al 2 o tenir un posicionament intermedi. Per exemple, termes com *Estatut d'Autonomia* o *Estat d'Autonomia*, els quals estan inclosos dintre de l'etiqueta Autonomia, poden estar classificats en els tres apartats, segons el context, els elements que els acompanyen i les inferències del text en conjunt. Els termes en què hem agrupat els elements lingüístics són els següents:

Taula 1. Esquema d'elements lingüístics referents al *topos* 1, *topos* 2 i posicionament intermedi.

Topos 1	Topos 2	Posicionament intermedi
1. Administració	1. Administració	1. Administració
2. Autonomia	2. Centralista	2. Govern
3. Ciutadania	3. Comunitat	3. Institució
4. Competència	4. Constitució	4. País
5. Estatut	5. Espanya	5. Poble
6. Generalitat	6. Estat	6. Terra
7. Govern	7. Europa	
8. Institució	8. Govern	
9. Nació	9. Institució	
10. País	10. Nació	
11. Poble	11. País	
12. Regió	12. Poble	
13. Terra	13. Regió	
14. Transferència	14. Terra	
	15. Transferència	

Una vegada acotats els elements lingüístics que fan referència a cada *topos*, hem codificat els textos amb el programa MAXQDA per obtenir el nombre exacte de vegades que es fa referència a cada *topoi* en els discursos. Hem fet aquesta codificació agrupant els discursos en dos grups, conservadors i progressistes, segons els el partit al qual pertanyien els oradors, per ajustar-nos a la hipòtesi inicial. A més, també hem marcat segments complets, és a dir, oracions completes o paràgrafs sencers, que feien referència a alguns dels dos *topoi*:

Ex.: «La meua fe en l'autogovern és ferma» [Segment de *Topos* 1: Legislatura IX, grups progressistes].

«L'execució sense retards de les pretermissions del primer pla nacional de carreteres pel que respecta a les autovies valencianes (completant el tram de l'autovia València-Madrid des de Caudete a Honrubia)» [Segment de *Topos* 2: Legislatura III, grups progressistes].

Una vegada codificats tots els discursos i agrupats per ideologia, hem extret la freqüència d'aparició dels elements lingüístics referents a cada *topos* dividits per legislatures, per poder analitzar-ne posteriorment l'evolució. Amb aquest procediment volem demostrar empíricament la hipòtesi.

5.2. Corpus

Hem decidit analitzar els discursos d'investidura perquè en tots hi podem observar un grau més gran de manipulació i demagògia que en la resta de discursos parlamentaris, ja que en aquests es fan promeses carregades de *topoi*. També perquè, atesa la importància política i la repercussió que assoleixen en els receptors, han estat preparats prèviament.

En aquests discursos, trobem gran varietat de *topoi* identificats dintre de distints temes, però en aquest cas decidirem centrar-nos únicament en aquells que fan referència a l'estructura política estatal. Encara que la natura d'aquest estudi és qualitativa, emprem un mètode quantitatiu per a l'extracció de resultats, ja que ens permet perseguir una descripció més exacta d'allò que ocorre en la realitat social i concentrar-nos en la construcció d'un coneixement objectiu. A més, com que la ideologia impartida en els discursos polítics modifica indirectament les pràctiques socials, considerarem comprendre el nostre estudi des d'un paradigma crític, perquè el propòsit d'aquest és oferir respostes als problemes i millorar o canviar les pràctiques socials.

5.2.1. Les Corts Valencianes

Les Corts Valencianes és l'òrgan legislatiu de la Generalitat Valenciana que representa el poble valencià, per mitjà de diputats i diputades, elegits per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret cada quatre anys.

Les Corts Valencianes es regulen en el capítol II del títol III de l'Estatut d'Autonomia, de l'article 21 al 26. Aquest òrgan té un Reglament, aprovat el 18 de desembre de 2006, el qual en regula tant l'organització com el funcionament. El primer Reglament de les Corts es va aprovar durant l'etapa de transició. Des d'aquest moment s'ha modificat en diverses ocasions fins que se'n va aprovar la versió actual en 1994.

Després del període de transició i de l'aprovació de la Constitució espanyola, les Corts es constituïren per primera vegada l'any 1983, sota la presidència d'Antonio García Miralles. Des d'aleshores hi ha hagut nou legislatures.

En aquest òrgan també se celebren les sessions parlamentàries per a la investidura del president de la Generalitat, el nostre corpus d'estudi. De les sessions celebrades en aquestes nou legislatures, per al nostre estudi cal destacar el canvi de president de la Generalitat a meitat de la cinquena legislatura (2002), quan José Luis Olivas Martínez va succeir Eduardo Zaplana Hernández-Soro, perquè aquest últim va passar a ser ministre del Govern central, i el canvi a principis de la vuitena legislatura (2011), en què Francisco Enrique Camps Ortiz va ser succeït per Alberto Fabra Prat, com a conseqüència de les investigacions de casos de corrupció en el partit. En ambdós casos els presidents eren representants del Grup Parlamentari Popular.

Dintre d'aquests períodes legislatius, també hem de considerar l'entrada de l'Estat espanyol a la Comunitat Europea el gener de 1986. Aquest fet no afecta directament el funcionament de les Corts Valencianes, però és rellevant en el nostre estudi, ja que aquesta inclusió canvia el caràcter dels discursos.

VI. Resultats i interpretació

El resultat numèric de la codificació el trobem en la taula de l'annex (vid. infra). En aquesta es representa el nombre de vegades que es fa referència als *topoi* establerts en cada discurs, els quals comentem en aquest apartat. Ací també afegim exemples de segments inclosos en la codificació segons la referència a cada *topoi*.

A partir dels resultats esmentats, trobem poca representació de *topoi* en la primera legislatura dels grups conservadors: n=26 per al *topos* 1 i n=36 per al *topos* 2. A partir d'aquesta legislatura es mostren fluctuacions en els resultats dels grups parlamentaris

d'ideologia conservadora. En les legislatures inicials d'aquests grups predomina l'ús del *topos* 1 (L2: n=184, L3: n=195 i L4: n=179). No obstant això, els resultats del *topos* 2 no són molt inferiors a aquests (L2: n=155, L3: n=158 i L4: n=158). Aquest fet és resultat de la suma dels *topoi* del grup parlamentari nacionalista de dretes, el qual va obtenir representació a la cambra des de la segona fins a la quarta legislatura de les Corts (1987-1999). Aquest grup defensava l'autogovern de la comunitat, encara que definien la nació com a part de l'Estat central:

«No hem d'oblidar, i aquesta Cambra menys que ningú, que els valencians som per tot tipus de raons una nació dins d'un Estat»
[Segment de *Topos* 2, Legislatura III, grups conservadors].

Destaquen els usos d'elements lingüístics classificats en Autonomia (L2: n=41), Comunitat (L3: n=91) i Govern (L4: n=42), mentre que són poc freqüents les referències a Transferència (L3: n=0) o Espanya (L3: n=5).

A partir de la legislatura V, quan un únic grup d'ideologia conservadora guanya la majoria absoluta, i per tant és l'únic representant de la ideologia conservadora en les Corts fins la legislatura VI, predomina l'ús d'elements lingüístics referits al *topos* 2 (L5.1: n=77, L5.2: n=128, L6: n=93, L7: n=57) davant els del *topos* 1 (L5.1: n=67, L5.2: n=98, L6: n=83, L7: n=37). Dintre d'aquests destaquen els resultats del L5.2, els quals es troben determinats pel canvi de president de la Generalitat l'any 2002. En aquest any, el president investit l'any 1999 va passar a ser ministre de l'Estat, per la qual cosa es va elegir un altre representant del seu partit com a president de l'autonomia. Per aquest motiu, veiem un increment en l'ús d'elements lingüístics compresos en Nació (n=14), fent referència a totes les autonomies com a conjunt, i en Comunitat (n=68), per remarcar que l'autonomia forma part d'un sistema més gran com és l'Estat.

En la vuitena legislatura és on trobem diferències més grans en aquests grups. La primera part d'aquesta legislatura mostra resultats favorables per al *topos* 2 (n=187), davant del *topos* 1 (n=115). En aquest cas, torna a produir-se un canvi de president a l'inici, l'any 2011. Durant la segona part de la legislatura advertim un increment del *topos* 1 (n=55) davant del *topos* 2 (n=32). Aquest canvi de president ve determinat pels casos de corrupció del partit governant. A partir d'aquest moment, aquest partit i els grups conservadors en general modifiquen el seu discurs i tendeixen a mostrar més *topoi* referents a l'autogovern o, vist des d'una altra perspectiva, menys *topoi* referits a la submissió de l'autonomia dintre de l'Estat. S'opta per l'ús predominant d'elements lingüístics referents a Ciutadania (n=24), Govern (n=24), Administració (n=17), Autonomia (n=16) i Generalitat (n=14).

Quant a la legislatura actual, els grups conservadors no mostren gaire diferència entre els usos d'elements lingüístics referents al *topos 1* (n=84) i el *topos 2* (n=99), encara que observem que torna a ser predominant l'ús d'aquells classificats al segon *topos*, sobretot per l'entrada de nous grups conservadors amb representació en la Generalitat i les Corts. Destaca l'ús dels elements lingüístics dintre de Govern (n=19) per al *topos 1*, i dintre de Comunitat (n=38) i Espanya (n=18) per al *topos 2*.

Quant als grups progressistes, observem més uniformitat en l'ús d'elements lingüístics. Mostren una tendència al *topos 1* en les primeres legislatures (L1: n=262, L2: n=229, L3: n=145, L4: n=205, L5.1: n=136, L5.2: n=234), davant dels usos referents al *topos 2* (L1: n=91, L2: n=66, L3: n=106, L4: n=104, L5: n=104, L5.2: n=131). Destaca especialment la quarta legislatura, en què els resultats per al *topos 1* són molt superiors als del *topos 2*. Hi destaca l'ús d'elements lingüístics emmarcats dintre de Generalitat (n=54), Govern (n=44) i Ciutadania (n=31). Aquest fet ve donat per l'entrada de noves propostes per part de la Unió Europea, tals com la moneda comuna i el mercat lliure. Davant d'aquestes temàtiques, els grups progressistes opten per donar importància al govern de l'autonomia, fet que incrementa l'ús d'elements lingüístics del *topos 1*, com veiem ací:

«Hui moltes decisions es prenen a Brussel·les, i és veritat, però moltes decisions es prenen ací i tal vegada les més importants»
[Segment de *Topos 1*, Legislatura IV, grups progressistes].

En aquests grups destaquen les legislatures centrals, on s'observa un increment del *topos 2* (L6: n=140, L7: n=149) davant els resultats del *topos 1* (L6: n=144, L7: n=129); especialment en la setena legislatura, ja que és l'única en què el *topos 2* supera l'1. Destaquen els elements lingüístics dintre de Comunitat (n=55), Espanya (n=27) i Estat (n= 18) referents al *topos 2*. En aquest cas, segons els discursos codificats referents als grups progressistes de la setena legislatura, trobem que s'ha acceptat que la comunitat forma part de l'Estat i de la Unió Europea. A més, també observem que ja no es parla de Competències (n=2), perquè assumeixen que la transferència d'aquestes ja ha finalitzat i el sistema és estable així.

Finalment, percebem la recuperació de l'ús d'elements lingüístics referents al *topos 1* en les últimes legislatures (L8.1: n=131, L8.2: n=144, L9: n=247) en comparació amb els del *topos 2* (L8.1: n=67, L8.2: n=84, L9: n=101). És significatiu el resultat de la segona part de la vuitena legislatura: pel mateix motiu explicat en els grups conservadors en aquesta legislatura, els casos de corrupció del partit de la presidència que, com a conseqüència, impulsaren l'ús d'elements lingüístics referents al *topos 1*, que són aquells agrupats

en Generalitat (n=46), Poble (n=16) i Ciutadania (n=13), principalment.

6.1. Verificació de la hipòtesi

Després de l'anàlisi de resultats i la interpretació d'aquests, podem respondre a les preguntes de recerca formulades prèviament a la hipòtesi. Podem afirmar que els oradors, sobretot en els partits conservadors, mostren submissió a estructures estatals mitjançant la materialització dels *topoi* en elements lingüístics presents en els discursos parlamentaris. Alguns d'aquests elements que incorporen l'imaginari col·lectiu de la idea de submissió s'emmarquen dintre de Comunitat, Espanya, (Govern) Central, Constitució i Europa.

D'altra banda, els grups progressistes destaquen per utilitzar *topoi* que transmeten la idea de Comunitat Valenciana com a espai polític propi. Utilitzen principalment elements lingüístics emmarcats dintre de Competència, País, Nació, Estatut i Autonomia. Dintre dels grups progressistes, també trobarem casos en què els elements lingüístics presentaven més referències a la separació de l'autonomia del Govern central, mentre que en altres l'autonomia s'entenia com una part de l'Estat, però amb competències pròpies.

Segons el nombre total d'elements lingüístics per *topoi* obtinguts de la codificació dels textos, els grups parlamentaris progressistes utilitzen majoritàriament el *topos* 1 (n=2000) davant del *topos* 2 (n=1135). D'altra banda, els grups parlamentaris conservadors empren més el *topos* 2 (n=1171) que el *topos* 1 (n=1129).

Així, seguint les dades extretes de l'anàlisi podem concloure que la hipòtesi que vam formular prèviament és certa; quan el partit (o partits) dominant en sistemes com les Corts Valencianes és d'ideologia conservadora, els *topoi* referits a la Comunitat Valenciana mostren submissió a estructures institucionals com l'Estat. I, a més, quan el partit (o partits) dominant en sistemes com les Corts Valencianes defèn una ideologia progressista, els *topoi* referits a la Comunitat Valenciana mostren menys submissió a estructures institucionals com l'Estat.

VII. Conclusions

Com hem pogut comprovar en els resultats del nostre estudi, la ideologia de cada grup parlamentari respecte a l'estructura estatal és present al llarg de tots els discursos d'investidura.

Per fonamentar aquesta idea, hem basat el nostre estudi en l'anàlisi crítica del discurs. Una vegada finalitzat, podem afirmar que aquest fonament ha estat tot un descobriment per a nosaltres i, a més, ens ha ajudat a mantenir un punt de vista escèptic, necessari per

a dur a terme l'estudi. També ens ha ajudat a comprendre que la inclusió de la variant cognitivosocial és fonamental en l'anàlisi de discursos polítics i la comprensió que n'hauria de tenir un traductor per fer les tries corresponents.

Quant a l'anàlisi de *topoi*, cal destacar que no ha estat fàcil utilitzar aquest tipus de metodologia contrastiva, ja que està subjecta a distintes interpretacions quant a la classificació dels elements lingüístics en un *topos* o altre. També, perquè les tries lingüístiques de cada orador no sempre es fan expressament amb la intenció de influir en la societat, sinó que, de vegades, l'orador ho fa de manera inconscient, ja que pertany a un grup (partit polític) que indirectament també determina el seu discurs.

A més, el temps i l'espai en què es defineixen els termes també afecten la interpretació d'aquests. Per aquest motiu, en l'anàlisi hem tingut en compte factors com el context i el moment en què s'oralitzen aquests discursos per determinar què estava passant aleshores i per què s'utilitzava un terme i no un altre, o per què un era més freqüent que altre, ja que segons aquests aspectes la classificació podia canviar.

Encara que hem verificat la nostra hipòtesi, els resultats finals no són els que esperàvem quan la plantejàrem. Esperàvem que les mostres de *topos 2* superaren amb escreix el *topos 1* en els grups conservadors i no ha sigut així; la diferència és pràcticament insignificant comparada amb els resultats dels grups progressistes, com hem pogut observar en les dades aportades en l'apartat 6.1. Verificació de la hipòtesi.

Això no obstant, hem demostrat la nostra hipòtesi i hem donat resposta a les nostres preguntes d'investigació prèvies. Així doncs, podem argüir que els *topoi 2* manifesten la idea de submissió a estructures estatals, sobretot quan els elements lingüístics emmarcats dintre d'aquest fan referència al Govern central (mencionat constantment com «Madrid»), a Espanya (fent referència a l'Estat) o a la Unió Europea. L'entrada a la UE suposa un canvi en els discursos parlamentaris, ja que el *topos 2* passa de mostrar submissió únicament a un sistema més gran –com és l'Estat–, a mostrar un altre grau de submissió a un sistema encara més gran, la Unió Europea; per tant l'autonomia passa a estar sota un doble grau d'obediència.

D'altra banda, els resultats referents al *topos 1* entenen la comunitat com un espai polític propi, especialment quan s'utilitzen els elements lingüístics emmarcats dintre de País amb connotacions nacionalistes. Aquest ús és dominant en els grups més progressistes.

En aquest estudi hem aconseguit complir els objectius que ens plantejàrem abans de dur-lo a terme. Com veiem en els resultats, hem demostrat –amb dades rigoroses extretes de la codificació dels discursos d'investidura– que la ideologia és present al llarg de tot el

discurs parlamentari per mitjà de l'instrumentari lingüístic emprat, el qual fa referència, implícitament, a les preferències del representant del grup parlamentari quant a l'organització de l'Estat.

Seguint la metodologia aplicada en aquest estudi i establint un nombre més gran de *topoi*, com bé poden ser els referents a la dona, l'economia, les infraestructures, el finançament o les polítiques industrials, entre d'altres, aconseguiríem comprendre més temes d'estudi, els quals, a partir d'elements lingüístics, ens permetrien obtenir més resultats per demostrar que la ideologia que intenta impartir un orador és present en tot el discurs.

Per concloure, cal afegir que, una vegada finalitzat aquest estudi, animem futurs investigadors a utilitzar la combinació d'anàlisi crítica del discurs i l'anàlisi de *topoi* en discursos de contingut polític i difusió pública. Així mateix, proposem utilitzar el model d'anàlisi dissenyat per a aquest estudi, ja que està creat objectivament per poder-se aplicar a altres projectes amb el mateix objecte d'estudi i altres de semblants. En aquest cas sols hem tractat un tema, les manifestacions ideològiques i de poder presents en els discursos d'investidura, però, com hem dit, se'n poden tractar molts més. Proposem començar per la dona, ja que en institucions com les Corts Valencianes no tenen pràcticament representació i, encara que en les últimes legislatures sí que se n'observa més presència, tant en ponències orals com en el llenguatge inclusiu utilitzat en els discursos o en el nombre de representants femenines, encara no hi existeix paritat. Aquesta investigació és idònia com a base d'una recerca des d'un paradigma actiu que aplique iniciatives per canviar aquesta situació. Per exemple, una investigació que determine quines serien les tries lingüístiques adequades per tal que la dona estiguera completament integrada dintre del marc polític i no en una posició inferior i amb menys representació, com ocorre actualment.

VIII. Bibliografia

8.1. Obres de referència

- Burroughs, Elaine. 2015 «The Discourse of Controlling “Illegal Immigration”». *Irish Parliamentary Texts. Journal of Language and Politics* 14 (4): 479-500.
- Calsamiglia, Helena i Amparo Tusón. 1999. *Las cosas del decir: Manual de análisis del discurso*. Barcelona: Editorial Ariel.
- Carbonell, Ovidi. 2012. «Translation and Social Construction: Conceptual Blending and Topicality in Translator Positioning». En *Iberian Studies on Translation and Interpreting*, editat per Isabel García Izquierdo i Esther Monzó Nebot, 23-50. Òxford, Berna,

- Berlín, Brussel·les, Frankfurt am Main, Nova York, Viena: Peter Lang.
- Escandell, M. Victoria. 1996. *Introducción a la pragmática*. Barcelona: Editorial Ariel.
- Fairclough, Norman. 1989. *Language and Power*. Nova York: Longman.
- . *Analysing Discourse*. Londres: Routledge.
- Fuentes, Ivonne. 2009. «La argumentación y las emociones en el debate televisivo». *Revista Signos* 42 (70): 171-195.
- Grue, Jan. 2011. «False Dichotomies of Disability Politics: Theory and Practice in the Discourse of Norwegian NGO Professionals». *Journal of Language and Politics* 10 (1): 109-127.
- Van Dijk, Teun A. 1984. *Prejudice in Discourse: An Analysis of Ethnic Prejudice*. Àmsterdam: John Benjamins.
- . 1994. «Análisis crítico del discurso». En: *Discurso, Poder y Cognición Social. Conferencias de Teun A. van Dijk*, monogràfic de *Cuadernos* 2 (2). http://www.discursos.org/oldarticles/Discurso_poder_y_cognici%F3n_social.pdf.
- . 1999. «El análisis crítico del discurso». Traducció de Manuel González de Avila. *Anthropos* 186: 23-36.
- . 2001. «Critical Discourse Analysis». En *The Handbook of Discourse Analysis*, editat per Heidi E. Hamilton, Deborah Tannen i Deborah Schiffrin, 352-371. Oxford: Blackwell.
- . 2003[2001]. «La multidisciplinarietà del análisis crítico del discurso: un alegato en favor de la diversidad». En *Métodos de análisis crítico del discurso*, editat per Ruth Wodak i Michael Meyer, 143-177. Traducció de Tomás Fernández i Beatriz Eguibar. Barcelona: Gedisa.
- . 2005[2004]. «Ideología y análisis del discurso». Traducció d'Ana Irene Méndez. *Utopía y Praxis Latinoamericana: Revista Internacional de Filosofía Iberoamericana y Teoría Social* 29: 9-36.
- Weber, Max. 1978. *Economy and Society*. Los Angeles, Londres: Universitat de Califòrnia.
- Wodak, Ruth. 2002. «Aspects of Critical Discourse Analysis». *Zeitschrift für Angewandte Linguistik - ZfAL* 36: 5-32.
- . 2006. «Mediation between Discourse and Society: Assessing Cognitive Approaches in CDA». *Discourse Studies* 8: 179-190.
- . 2007. «What is Critical Discourse Analysis?», entrevistada per Gavin Kendall, *Forum: Qualitative Social Research* 8 (2): art. 29.

Wodak, Ruth i Michael Meyer. 2001. *Methods of Critical Discourse Analysis*. Londres: SAGE Publications.

8.2. Consultes electròniques

Generalitat Valenciana: Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació. 2015. *Les Corts Valencianes*. Accés del 12 de maig de 2016: <http://www.justicia.gva.es/va/web/elsfurs/la-comunitat-valenciana/lasinstituciones/les-corts-valencianes>

Les Corts Valencianes. 2015. *Corts Valencianes*. Accés del 12 de maig de 2016: [http://www.cortsvalencianes.es/cs/Satellite/Layout/Page/1260974712322/Presen tacion.html?lang=ca_VA](http://www.cortsvalencianes.es/cs/Satellite/Layout/Page/1260974712322/Presen%20tacion.html?lang=ca_VA)

Les Corts Valencianes. 2016. *Diari de Sessions*. Accés del 12 de maig de 2016: http://www.cortsvalencianes.es/dscvval/formularioSumarios_v.htm

UNIVERSITAT
JAUME I

Annex: Nombre total de *topoi* per discurs

	Conservadors									Progressistes								
	Discurs 1			Discurs 2			Discurs 3			Discurs 1			Discurs 2			Discurs 3		
	T1	T2	PI	T1	T2	PI	T1	T2	PI	T1	T2	PI	T1	T2	PI	T1	T2	PI
L1	26	36	0							79	44	3	183	47	12			
L2	107	91	3	45	49	1	32	15	3	104	49	11	119	17	14			
L3	117	92	5	78	66	5				84	57	5	61	49	5			
L4	71	40	1	108	109	5				75	63	2	130	41	6			
L5.1	67	77	5							83	39	7	53	65	3			
L5.2	98	128	13							59	8	3	117	83	5	58	40	9
L6	89	93	0							73	78	2	71	62	7			
L7	37	57	2							68	117	5	61	24	6			
L8.1	115	187	7							39	20	0	48	35	2	44	12	2
L8.2	55	32	3							56	28	3	39	16	0	49	40	1
L9	38	38	0	46	61	19				130	83	2	76	8	3	41	10	2